

Analyse af iværksætterselskaber

Iværksætterselskaber er en virksomhedsform, som det blev mulig at stifte i 2014. Iværksætterselskaber er en særlig form for anpartsselskab, hvor der er et kapitalkrav på kun 1 krone, mens det i en normalt anpartsselskab er på 50.000 kr. Formålet med at introducere virksomhedsformen var at understøtte iværksætteri.

Virksomhedsformen er blevet en hyppigt anvendt virksomhedsform, men det har vist sig, at den ikke altid er blevet brugt efter hensigten. Det har medført store omkostninger til staten i forbindelse med tvangsopløsning af selskaber, der ikke overholder reglerne i selskabslovgivningen. Og de har også skaber en vis usikkerhed for kreditorer og samarbejdspartnere pga. det lave kapitalkrav.

I februar 2019 fremsatte Regeringen et lovforslag om at afskaffe virksomhedsformen og samtidig sænke kapitalkravet for anpartsselskaber fra 50.000 kr. til 40.000 kr. Eksisterende iværksætterselskaber skal inden for en toårig periode efter lovforslagets ikrafttrædelse omregistreres til et anpartsselskab.

Hovedpointer

- Iværksætterselskaber er en hyppigt anvendt virksomhedsform. I perioden 1. januar 2014 til 31. december 2018 er der stiftet 56.406 iværksætterselskaber. I 2018 udgjorde iværksætterselskaberne 42 pct. af de stiftede selskaber.
- Ca. hver fjerde iværksætterselskab er under tvangsopløsning eller er blevet tvangsopløst, hvilket er en markant højere andel end anparts- og aktieselskaber.
- Kun 56 pct. af iværksætterselskaberne indsender et årsregnskab selvom de er lovæssigt forpligtet til dette. Det er en lavere andel end anparts- og aktieselskaber.
- En stor del iværksætterselskaberne (23 pct.) har ikke noget overskud i regnskabet i 2017.
- Det gennemsnitlige overskud i iværksætterselskaberne er 43.000 i 2017, hvilket er markant lavere end det gennemsnitlige overskud i anparts- og aktieselskaber.

K / KONTAKT

Tom Vile Jensen

Erhvervspolitisk direktør

Mail: tvj@fsr.dk

Tlf.: 33 69 10 51

Agnethe Larsen

Analytiker

Mail: aln@fsr.dk

Tlf.: 20 56 54 35

Introduktion

Siden 2014 har det været muligt at stifte et iværksætterselskab, som er en særlig form for anpartsselskab med et kapitalkrav på 1 kr. Formålet med selskabsformen var at understøtte iværksætteri i Danmark gennem gode rammevilkår og lave adgangsbarrierer. I og med at der er begrænset hæftelse i selskaberne var forventningen at virksomhedsformen til dels ville erstatte nogle af enkeltmandsvirksomhederne, hvor ejeren hæfter personligt for gæld mv. i selskabet.

Derudover forventede man at det lave kapitalkrav og den begrænsede personlige hæftelse ville få nye personer til at kaste sig ud i iværksætteri. Samtidig var man også opmærksom på, at det kunne tiltrække mindre professionelle iværksættere og måske endda blive anvendt til svindel.

F / FAKTA

Iværksætterselskaber

Siden d. 1. januar 2014 har det været muligt at stifte et iværksætterselskab. Iværksætterselskabet er en særlig form for anpartsselskab, hvor der er krav om selskabskapital ned til 1 kr. Iværksætterselskabet skal opspare 25 pct. af det årlige overskud indtil selskabskapitalen og en særlig reserve udgør 50.000 kr., som er minimumskravet for selskabskapitalen i et normalt anpartsselskab.

Når selskabskapitalen og den særlige reserve er på 50.000 kr. kan iværksætterselskabet omregistreres til et anpartsselskab, hvis der træffes beslutning om dette på generalforsamlingen i selskabet.

Der er begrænset personlig hæftelse i iværksætterselskaberne. Til gengæld er de underlagt selskabslovgivningen og skal følge de samme regler som gælder for anparts- og aktieselskaber, bl.a. indsende et årsregnskab til Erhvervsstyrelsen, registrere legale og reelle ejere, registrere en revisor, hvis regnskabet er revideret og ledelse.

I februar 2019 fremsatte Referingen et lovforslag om at afskaffe virksomhedsformen. Det skal ikke længere være muligt at stifte et iværksætterselskab. Eksisterende iværksætterselskaber skal omregistreres til et anpartsselskab inden to år efter loven træder i kraft ellers tvangsopløses selskabet. Samtidig sænkes kravet om selskabskapital fra 50.000 kr. til 40.000 kr. for anpartsselskaber.

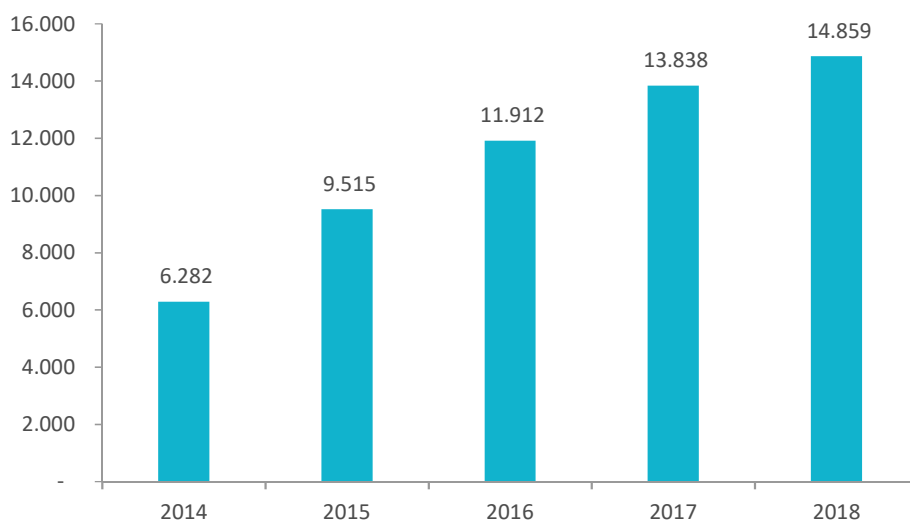
Helt som forventet er virksomhedsformen blevet populær og på få år er der blevet stiftet over 55.000 iværksætterselskaber. Omvendt er der ikke set et tilsvarende fald blandt enkeltmandsvirksomheder eller anpartsselskaber som ellers var forventet, hvilket indikerer, at virksomhedsformen har tiltrukket nye iværksættere¹. Mængden af tvangsopløsninger er til gengæld højere end forventet. Det indikerer, at de nye iværksættere er mindre professionelle og at har udnyttet muligheden for risikofrit at stifte et selskab. Og en stor del har efterfølgende også udnyttet at de uden omkostning og ansvar kan lade selskabet tvangsopløse på statens regninger.

¹ Analyse af iværksætterselskaber. Erhvervsstyrelsen (2018)

Iværksætterselskaber er populære

Der er i perioden 1. januar 2014 til 31. december 2018 stiftet 56.406 iværksætterselskaber. Især i de første år, hvor det var muligt at stifte iværksætterselskaber, var der en kraftig stigning i stiftelser. Fra 2014 til 2015 steg antallet med 51 pct. Der er stadig en positiv udvikling i antallet af iværksætterselskaber, men den markante vækst i de første år ser ud til at stagnere. I 2018 er der kun stiftet 7 pct. flere iværksætterselskaber ift. 2017.

Figur 1 Antal stiftet iværksætterselskaber, 2014-2018

Anm.: Selskabernes oprindelige virksomhedsform er bibeholdt, dvs. at selskaber, der er blevet omregistreret efter stiftelsen indgår i opgørelsen med den oprindelige virksomhedsform.

Kilde: Experian og FSR-beregninger

Den markante vækst i antallet af iværksætterselskaber betyder, at en stigende andel af stiftelser i perioden 2014-2018 er iværksætterselskaber. I 2014 udgjorde iværksætterselskaber 24 pct. af nye selskabsstiftelser mens anpartsselskaber udgjorde 72 pct. og aktieselskaber udgjorde 4 pct. Andelen af iværksætterselskaber er steget til 42 pct. i 2018 mens andelen af nystiftede anpartsselskaber er faldet til 55 pct. og aktieselskaber til 3 pct.

M / METODE

Analysen indeholder iværksætterselskaber, anpartsselskaber og aktieselskaber, der er stiftet i perioden 1. januar 2014 til 31. december 2018.

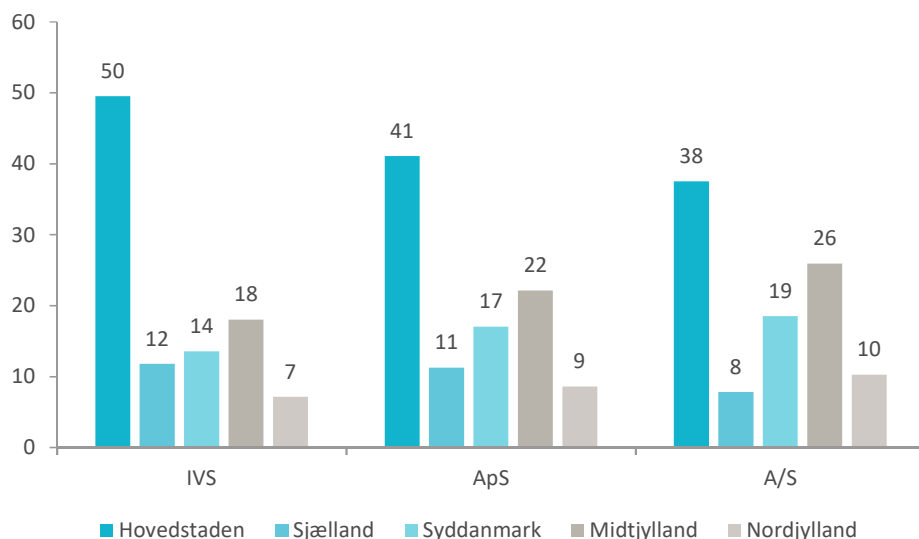
Den oprindelige virksomhedsform er bibeholdt for selskaber, der har skiftet virksomhedsform i perioden. Det samme gør sig gældende for branchen og den geografiske placering. Det betyder, at iværksætterselskaber, der er blevet omregistreret til et anpartsselskab indgår i analysen som et iværksætterselskab.

Grønlandske og færøske selskaber er ikke inkluderet i analysen.

Iværksætterselskaberne er især populære i Hovedstaden

Helt generelt bliver der stiftet flere selskaber i Hovedstadsregionen end i de fire øvrige regioner. 44 pct. af selskaber, der er stiftet i 2014-2018 ligger i Hovedstaden. 50 pct. af alle iværksætterselskaber er stiftet i Hovedstaden, hvilket er både højere end for anpartsselskaber og aktieselskaber, der er på hhv. 41 pct. og 38 pct. Iværksætterselskaber er derfor med til at øge stiftelsesprocenten i Hovedstaden.

Figur 2 Stiftelser fordelt på regioner (pct.), 2014-2018

Anm.: Selskabernes oprindelige virksomhedsform og geografiske placering er bibeholdt, dvs. at selskaber, der er blevet omregistreret eller skiftet geografisk placering efter stiftelsen indgår i opgørelsen med den oprindelige virksomhedsform og placering.

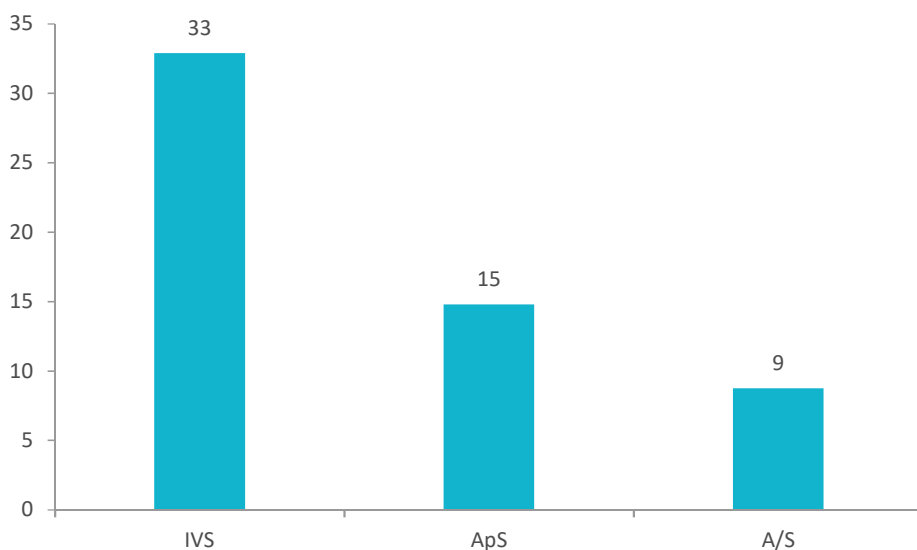
Kilde: Experian og FSR-beregninger

Hver fjerde iværksætterselskab bliver tvangsopløst

Formålet virksomhedsformen var at understøtte iværksætteri og få flere personer til at give sig i kast med iværksætteri, hvilket må siges at være lykket. Selvom at virksomhedsformen er blevet meget populær har det vist sig at være en udfordret virksomhedsform.

Ud af det samlet antal virksomhedsstiftelser er 33 pct. af iværksætterselskaberne enten under opløsning eller er faktisk opløst bl.a. ved tvangsopløsning, konkurs eller frivillig likvidation. Selvom det generelt er vanskeligt at starte en virksomhed og få gang i driften ser det dog ud til at iværksætterselskaberne kæmper mere med driften end anpartsselskaber og aktieselskaber. Det kan indikere, at forarbejdet og den velovervejede forretningsplan ikke har været til stede ved stiftelsen. Det har kostet nogle kreditorer og samarbejdspartnere dyrt, men især også staten, som har stået for oprydningsarbejdet ved de tvangsopløsninger.

Figur 3 Andel af ophørte og inaktive selskaber (pct.), 2014-2018

Anm.: Figuren indeholder selskaber, der enten er opløst eller er under opløsning fx konkurs, tvangsopløsning, betalingserklæring, frivillig likvidation mv.

Kilde: Experian og FSR-beregninger

Mere end hver fjerde iværksætterselskab kommer under tvangsopløsning eller konkurs. Tvangsopløsning er klart den hyppigste opløsningsårsag for iværksætterselskaber. Og de bliver i langt højere grad tvangsopløst set i forhold til anpartsselskaber, hvor det kun er én ud af 10 og endnu færre for aktieselskaber tvangsopløses.

Grunden til at et selskab oversendes til tvangsopløsning kan skyldes flere ting, bl.a. at der ikke indsendes et årsregnskab, registreres reelle eller legale ejere, registreres lovlig

ledelse eller revisor, hvis årsregnskabet revideres. I løbet af 2017 oversendte Erhvervsstyrelsen selskaber til tvangsopløsning, hvis de ikke havde registreret de legale ejere, mens de oversendte selskaber til tvangsopløsning i 2018, hvis der ikke var registreret en reel ejer af selskabet. Det har betydet en ekstraordinær stor mængde oversendelser til tvangsopløsning, især blandt iværksætterselskaber.

Lille sikkerhed for kreditorer og samarbejdspartnere

Virksomhedsformen giver mulighed for at starte et selskab med en selskabskapital på kun 1 kr., hvilket en stor del af selskaberne har valgt at benytte. 56 pct. af iværksætterselskaberne havde en selskabskapital på 1 kr. i det første årsregnskab². De resterende havde en gennemsnitlig selskabskapital på knap 10.000, hvoraf omkring en tredjedel havde en selskabskapital på 1.000 kr. Den gennemsnitlige selskabskapital i det første indleverede årsregnskab er knap 170.000 i anpartsselskaber og knap 5,3 mio. kr. i aktieselskaber.

Den lave selskabskapital gør, at selskaberne ikke er særlig robuste i uforudsete situationer. Derudover giver det heller ikke kreditorer og samarbejdspartnere meget sikkerhed i selskabet.

Ifølge selskabslovgivningen skal der i iværksætterselskaber opspares 25 pct. af det årlige overskud indtil selskabskapitalen og en særlig reserve sammenlagt udgør 50.000 kr. Herefter kan selskabet blive omregistreret til et anpartsselskab, men der er ikke noget krav om dette.

Kun 2 pct. af iværksætterselskaberne har ifølge årsregnskaberne forhøjet selskabskapitalen fra det første årsregnskab. 2.201 iværksætterselskaber er blevet omregistreret til et anpartsselskab og 51 er blevet omregistreret til et aktieselskab. Den lave selskabskapital og lave andel af selskaber, der er blevet omregistreret til anparts- eller aktieselskab kan indikere manglende engagement og drift i en stor del af iværksætterselskaberne.

Med Regeringens lovforslag fra februar 2019 vil alle eksisterende iværksætterselskaber skulle omregistreres til et anpartsselskab inden for to år efter loven træder i kraft. Det vil kræve en selskabskapital på 40.000 kr. Alternativt bliver selskabet blive tvangsopløst.

Godt 55 pct. af iværksætterselskaberne indsender et årsregnskab

Alle selskaber er lovmæssigt forpligtet til at indsende et årsregnskab til Erhvervsstyrelsen. Regnskabet omfatter typisk de seneste 12 måneder, men for et nystiftet selskab kan regnskabsperioden både være kortere eller længere, men maksimalt på 18 måneder³.

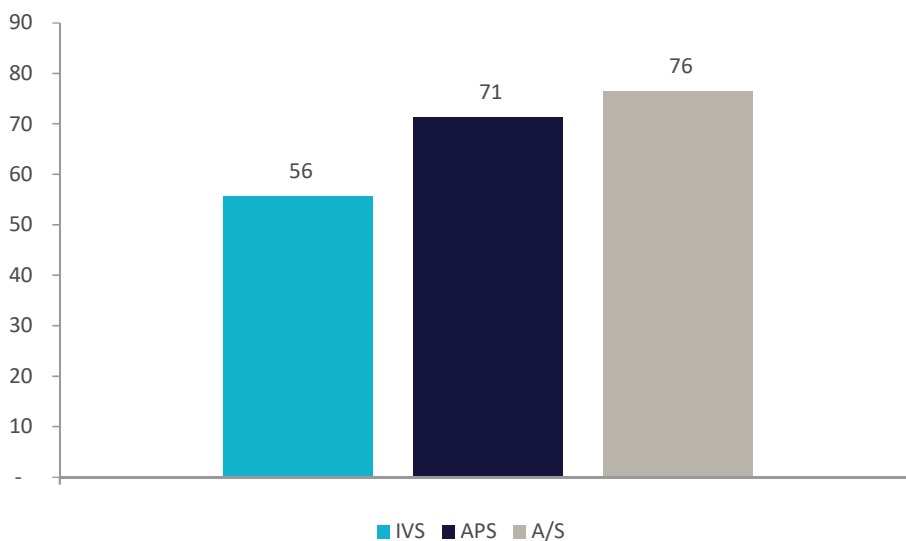
² Opgørelsen indeholder den oplyste selskabskapital i første regnskab for de selskaber, der har indsendt et årsregnskab til Erhvervsstyrelsen. Der kan være forskel på den indskudte kapital ved stiftelsestidspunktet og den oplyste selskabskapital i det første årsregnskab.

³ Efter udarbejdelsen af årsregnskabet har selskabet fem måneder til at indsende til Erhvervsstyrelsen. Selskabet har derfor maksimalt 23 måneder til indsendelse før Erhvervsstyrelsen kan oversende selskabet til tvangsopløsning hos skifteretten.

En stor del af iværksætterselskaberne indsender ikke et årsregnskab til Erhvervsstyrelsen selvom de lovmæssigt er forpligtet til dette. Kun 56 pct. af iværksætterselskaberne har indsendt et årsregnskab til Erhvervsstyrelsen. At det ikke er alle selskaber (hverken iværksætterselskaber eller anparts- og aktieselskaber), der har indsendt et årsregnskab kan skyldes, at nogle af selskaberne er stiftet inden for de sidste 18 måneder og derfor ikke endnu er forpligtet til at udforme et regnskab. Men den lave andel af iværksætterselskaber, der har indsendt et årsregnskab kan ikke forklare den store forskel i forhold til anparts- og aktieselskaber, som har en tilsvarende forskydning i indberetningsperioden for det første regnskab.

Manglende indsendelse af et årsregnskab er en indikation på manglende aktivitet i selskabet. Det kræver tid og ressourcer at udforme et årsregnskab og hvis der ikke er aktivitet og drift i selskabet giver det ikke mening udforme et årsregnskab. I stedet er det omkostnings- og ressourcefrit for ejeren at lade selskabet oversende til tvangsopløsning frem for at lade selskabet opløse ved fx en betalingserklæring eller frivillig likvidation. Hvis selskabet oversendes til tvangsopløsning er det staten, som bærer omkostningen.

Figur 4 Andel af selskaber, der har indsendt et årsregnskab til Erhvervsstyrelsen (pct.), 2014-2017

Anm.: Nystiftede selskaber skal senest efter 23 måneder efter stiftelsestidspunktet indsende det første årsregnskab til Erhvervsstyrelsen.

Kilde: Experian og FSR-beregninger

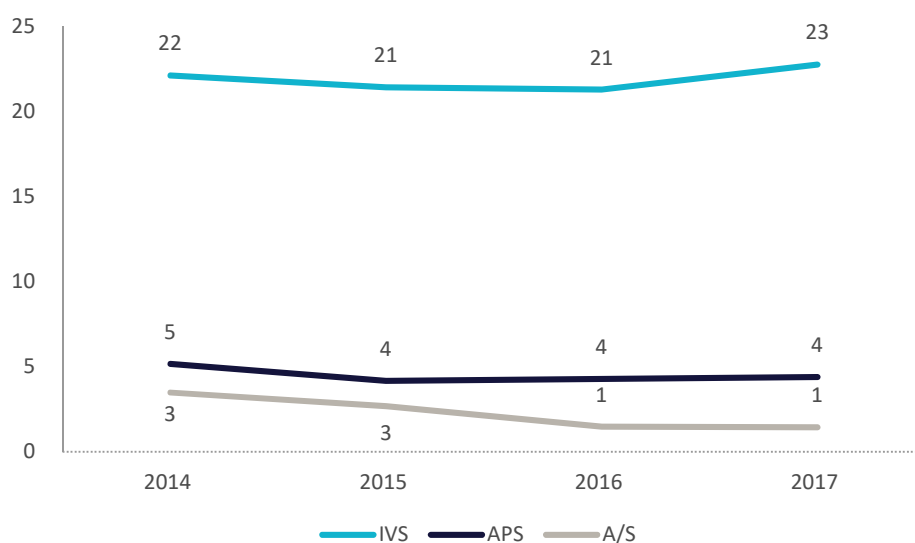
Hver fjerde iværksætterselskab har et nul på bundlinjen

Iværksætterselskaberne har vanskeligt ved at få gang i driften af selskabet. Ca. hver fjerde iværksætterselskab har et rundt nul på bundlinjen i 2017. Og det er vel og mærke kun ud af de knap 60 pct. af iværksætterselskaberne, som har indsendt et regnskab. Selvom forventningen til virksomhedsformen ikke var store væksteventyr er det stadig en

bemærkelsesværdig høj andel af selskaber, som ikke har et overskud især sammenlignet med aktieselskaberne (1 pct.) og anpartsselskaberne (4 pct.).

At en så stor andel ikke har noget overskud forklarer også, hvorfor det kun er ca. 2.200 iværksætterselskaber, der er blevet omregistreret til et anpartsselskab. Mange af iværksætterselskaberne har ikke haft et overskud at opspare 25 pct. af op til 50.000 kr., hvorefter selskabet har kunne omregistreres til anpartsselskab.

Figur 5 Andel af selskaber uden overskud (pct.), 2014-2017

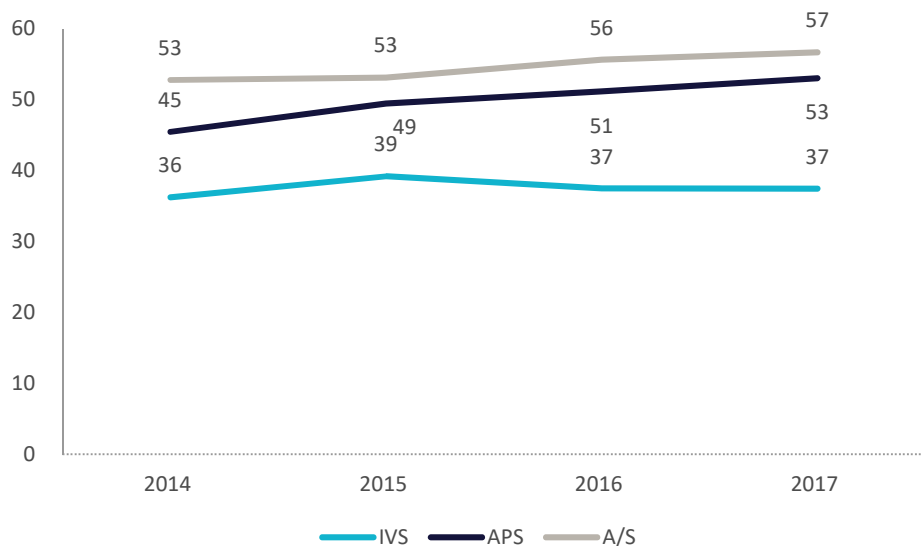

Anm.: Opgørelsen indeholder selskaber, der har indsendt et årsregnskab til Erhvervsstyrelsen

Kilde: Experian og FSR-beregninger

Knap 40 pct. af iværksætterselskaberne har overskud

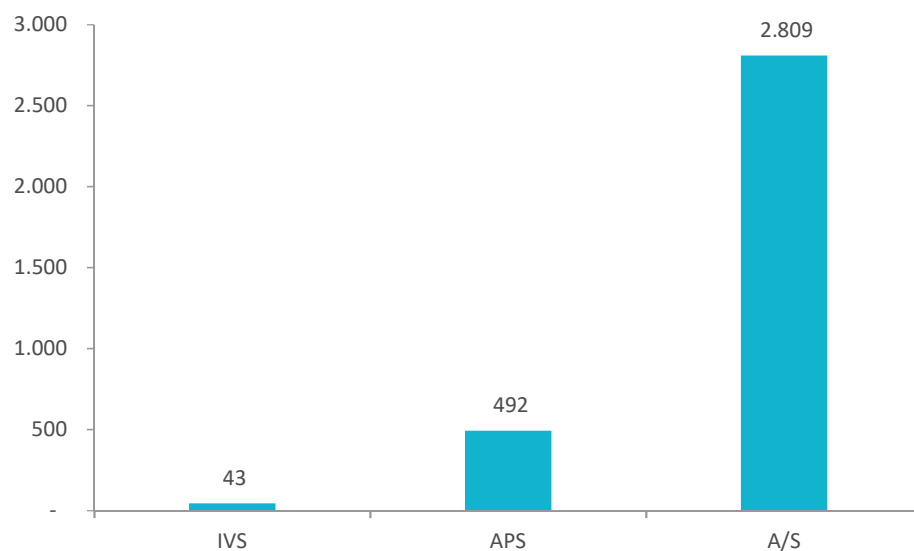
Der er dog iværksætterselskaber, der har formået at opbygge en forretning med overskud og beskæftigelse. Knap 40 pct. af iværksætterselskaberne har et overskud i regnskabet fra 2017. Det er en lavere andel end for anparts- og aktieselskaberne, men ikke en foruroligende lav andel. Især ikke når det sammenholdes med, hvor stor en andel, der ikke havde noget overskud.

Figur 6 Andel af selskaber med overskud (pct.), 2014-2017

Anm.: Opgørelsen indeholder selskaber, der har indsendt et årsregnskab til Erhvervsstyrelsen

Kilde: Experian og FSR-beregninger

Der er altså et positivt bidrag til samfundøkonomien fra dele af iværksætterselskaberne om end det ikke tilnærmelsesvist er nær så stort som bidraget fra anparts- og aktieselskaber. Et iværksætterselskab havde i gennemsnit et overskud på 43.000 kr. i 2017, hvilket er langt lavere end for anparts- og aktieselskaber.

Figur 7 Gennemsnitlig overskud fordelt på virksomhedsformer (i 1.000 kr.), 2017

Anm.: Det gennemsnitlige overskud er beregnet som et simpelt gennemsnit blandt selskaber, der har indsendt et årsregnskab til Erhvervsstyrelsen.

Kilde: Experian og FSR-beregninger

OM FSR – ANALYSE

FSR - danske revisorer udarbejder løbende analyser og surveys, som tager udgangspunkt i aktuelle og relevante problemstillinger i revisorbranchen og i erhvervslivet mere generelt.

Formålet med undersøgelseerne er, at sætte fokus på relevante emner og nyttiggøre den unikke viden som foreningens medlemmer besidder. Det er tilladt at citere fra publikationen med tydelig kildeangivelse og med henvisning til FSR – danske revisorer.